

antiquitus ordinatum determinatumque erat, qua ratione civitates maritimæ cum extraneis, mediterraneæ vero cum incolis ac maritimis civitatibus mercimonia exercerent, ut ad singulas lucrum emolumentumque redundaret, cautumque erat, ne unius civitatis commodum incrementumque alterius damnum ruinamque adferret.

Rustici.

Rusticorum status infimus, ac quasi fundamentum & basis est reliquorum, qui reliquis victum & amictum suppeditat. Horum duo sunt genera, primum vocant *Skatbonder*, qui agros habent hæreditarios, ex quibus quotannis certam dant pensionem, quam Reges adaugere non consueverunt, quibus etiam ea prærogativa antiquitus concessa est, ut si rei militari sint idonei, possintque sibi equum armaturamque idoneam comparare; quamdiu ii eorumve filii equo stipem merent, prædia ab omni pensione servituteque immunia habeant: quæ res facit, ut pluri mi quasi ab incunabulis animum ad rem militarem applicent; unde Regis exercitus equestris non parum corroboratur. His adnumerantur & ii qui *Bergman* dicuntur, qui montana inhabitantes effodiendis constandisque metallis dant operam, unde maximum hauriunt lucrum, ideoque plerumque sunt divites. Reliqui rustici regia aut nobilium vel ecclesiastica colunt prædia, qui etiam si dominis fundi præter annuos redditus & servitia nihil præstant, multas tamen ex piscationibus, aucupis & lignationibus, aliquando etiam venationibus habent commoditates, quæ aliorum regnorum colonis sunt denegate; quandoquidem regio lacubus fluminibusque piscosis, alicubi etiam silvis abundat, quorum commoditates dominis fundi, propter earundem frequentiam, longinquitatemque ab eorum residentis, usui esse non possunt; quare nullibi in aliis regnis, pisces, aves, leporesque, & id genus alia minoris veneunt, quam in Suecia.

Incolarum mores.

Incolarum ingenia moresque testatur Adamus Bremensis, dicens: *Quamvis omnes hyperborei hospitalitate sunt insignes, tamen præcipue sunt nostri Sueones, quibus est omni probro gravior, hospitium denegare transeuntibus.* Sunt etiam præ cæteris humanitatis, candoris animique sinceritatis laude conspicui: ideoque multis extraneis admirationi fuit, quod etiam si ibi frequentes sint silvæ, rarissimos tamen inveniri latrones.

Fertilitas.

Sueonia (ut verbis utar Adami Bremensis) regio est fertilissima, ager frugibus & melle optimus, extra quod pecorum foetu omnibus antefertur, lacus variis piscibus abundantes habet innumeros, inter quos tamen sunt præcipui *Meler, Vener, & Veter*, quibus adnumerantur *Hialemer Nericia, Siliam Dalecarlia, Aava, Lusfatresk, Ternetresk,*

& *Enacatresk Laponia, & Vlatresk Cajania*, nec non *Dejande Tavastia*, flumina insigniora sunt quæ ex iisdem lacubus derivantur, ut videre est in ipsa tabula. Regio non omnibus quidem in locis plana est, sed præsertim in septentrionalibus occidentibusque partibus montosa & silvosa est, qui equidem montes, non omnes, ut in Norvegia, colonis sunt impedimento detrimentoque: nam eorum multi plurimis variorumque metallorum generibus sunt ditissimi, quæ certe metalla ut conflentur maxima lignorum egent copia, unde videre est mirandam stupendamque naturæ opificis benignitatem, qui ne tales metallorum venæ hominibus inutiles essent, semper in hac patria iis associavit silvas, perennesque, quibus elaborari possent, aquarum decursus: neque carent iisdem montes silvæque etiam aliis commoditatibus; accolis namque venationes aucupiaque opima præstant. Loca maritima littusque, non Sueciæ tantum verum & Finlandiæ, naturæ conditor undiquaque insulis innumerisque scopulis præruptisque rupibus circumcinxit ac quasi obvallavit, ut impossibile sit extraneos sine perito ductore, ab indigenis edocto, illas oras appellere. Suntque illi scopuli saxis asperi aut cautibus invii & vix venti cespite vestiti. Insulæ etiam, in mari præsertim, quamvis suis locis agros, prata pascuaque habeant gratissima, tamen majori ex parte rupibus densissimis silvis sunt consitæ. Vnde cæteris primum illuc adventantibus mirum videtur, solum tam asperum & incultum incolis alimoniam suppeditare posse: ad interiora autem pervenientibus panditur regio pulchra, cunctis vitæ necessariis opulenta fatis; unde illis prius concepta admiratio evanescit. Regio tota, sicut & Britannia, Norvegia, Dania, Polonia & Muscovia, omnesque 51 vel 53 gradu latitudinis septentrionaliores provinciæ, vino carent; ejus tamen maxima copia, & quidem omnis generis à mercatoribus istuc advehitur; interim tamen vini defectum cerevisia vel zythum è macerato frumento decoctum resarcit. Insulani & maritimi, ut plurimum piscatura, mediterranei agricultura pecoribusque victitant; unde fit ut hi reliquis frumenta, aliaque quæ regio copiose profert, illi vero his pisces subministrant.

Regnum Sueciæ dividitur in *Sueciam, Gothiam, Finlandiam, Ingriam* atque *Esthoniæ*. Suecia rursum in Sueoniam proprie sic dictam, & Nordlandias distinguitur. Sueoniæ provinciæ sunt *Vplandia, Vestmannia, Dalecarlia, Nericia, & Sudermania*. Nordlandicæ vero *Gestricia & Helsingicæ* regiones.

Civitates præcipuæ sunt *Stockholmia & Vpsalia*, hæc Archiepiscopalis, illa regia sedes.